

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา “การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีวัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาหลักการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ๒. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้บริหารและครูจำนวน ๑๘๓ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๑๘๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดวิเคราะห์ ข้อมูล โดยการหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ได้ผลการวิจัยดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑) ผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพทางเพศ ที่มากที่สุดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔

๒) ผู้บริหารและครูที่มีอายุ ที่มากที่สุดส่วนใหญ่ ประกอบด้วย อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี มีจำนวน ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒

๓) ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษา ที่มากที่สุดส่วนใหญ่ ประกอบด้วย วุฒิปริญญาตรี จำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๗

๔) ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ที่มากที่สุดส่วนใหญ่ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘

๕) ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่ง ที่มากที่สุดส่วนใหญ่ ประกอบด้วยตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายด้านแล้วทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน น้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตร

๑. ด้านหลักสูตร

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ เข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการจัดการงานหลักสูตรตามหลักธรรมาภิบาล คือ การให้ การเสียสละน้อยที่สุด คือบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการคัดเลือกครูเข้ามาสอน

๒. ด้านการเรียนการสอน

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารจัดครูสอนให้ตรงตามสายวิชาที่ถนัดและมีความรู้ทำอย่างจริงจัง รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนการสอนทุกคน น้อยที่สุด คือผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน

๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเรียนตรงตามสายที่ขาดแคลนแล้วมาพัฒนาการสอนและเสียสละเพื่อส่วนรวม รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชามีส่วนร่วมในการเลือกหรือพิจารณาจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ น้อยที่สุด คือผู้บริหารมีการส่งเสริมและติดตามผลการใช้สื่อในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่ทุกคน

๔. ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารพร้อมให้การสนับสนุน

และส่งเสริมในการจัดกิจกรรมเสริมในการเรียนการสอนสอดคล้องกับการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาการเรียนรู้ รองลงมา คือผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเสริมในการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับรายวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมด้วยความมีเมตตาและความจริงใจ น้อยที่สุด คือผู้บริหารมีการแสวงหาความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ ตั้งใจทำงานด้วยความอดทน วิริยะ พากเพียร

๕. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารมีวิธีกา่ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดผลหลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดในโรงเรียน รองลงมา คือผู้บริหารได้กำหนดปฏิทินการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างชัดเจนในแต่ละภาคเรียนของทุกปีการศึกษา มีความเป็นกลางเสมอ น้อยที่สุด คือ ครูมีวิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลายวิธีที่เหมาะสม และมีความซื่อตรง

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านหลักสูตร

ด้านหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครู แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักสูตร ภาพรวมที่มากที่สุด คือ ควรมีการทำวิจัยควบคู่กับการใช้หลักสูตรเพื่อให้ทราบถึงจุดเด่น-จุดด้อยในการพัฒนาด้านหลักสูตร จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๓๒ รองลงมา คือ การจัดทำเอกสารเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรควรมีความชัดเจนโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕๕ น้อยที่สุด คือ ควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน บุคลากรและความต้องการของท้องถิ่น จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๔

๒. ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการเรียนการสอนภาพรวมที่มากที่สุด ครูควรมีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอมีความจริงใจต่อการสอนคือ จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗๔ รองลงมา คือ ครูควรมีเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้

สนุกสนาน ร่าเริงแจ่มใส จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๖ น้อยที่สุด คือควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนร่วมกับครู จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๑

๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักทฤษฎี ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านสื่อการเรียนการสอนภาพรวมที่มากที่สุด คือ ควรมีความโปร่งใสในการใช้งบประมาณจัดทำสื่อการเรียนการสอนพยายามพัฒนาทั้งความรู้ความสามารถให้งานประสบความสำเร็จและแบ่งปันสู่องค์กรภายนอกจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๖ รองลงมา คือ สื่อการสอนครูผู้สอนควรเตรียมให้พร้อมก่อนสอนจริงและต้องเสียสละเวลาในการเตรียมพร้อมและทุ่มเทเพื่อให้ได้ผลจริง จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑๓ น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารควรติดตามประเมินผลในการใช้สื่อการสอนของครูที่จัดทำขึ้นอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปพัฒนาแล้วนำกลับมาใช้ในการสอนครั้งต่อไป จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓๘

๔. ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักทฤษฎี ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนภาพรวมที่มากที่สุด คือครูควรเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการสังเกต คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์มีการแลกเปลี่ยนคำถามและการเดาคำตอบ จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๖ รองลงมา คือ ในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนควรให้มีความหลากหลายให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนเน้นความสนใจของนักเรียนหรือหลักในการดำเนินชีวิต เน้นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เรื่องใกล้ตัวในชุมชน จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๙ น้อยที่สุด คือ ควรเน้นถึงความสอดคล้องหรือต่อยอดจากการเรียนในห้องเรียน ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆตามความถนัดและความชอบ จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๐

๕. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักทฤษฎี ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอดงบัง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านสื่อการเรียนการสอนภาพรวมที่มากที่สุด คือควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้และมีการติดตามผลการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๘ รองลงมา คือ การพัฒนาด้านการวัดผลและประเมินผลควรให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑๓ น้อยที่สุด คือครูควรแจ้งการวัดผลการเรียนรู้ในแต่ละครั้งให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า เพื่อให้นักเรียนได้มีความเตรียมพร้อม จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๖

๕.๑.๔ ผลการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักขรรวาวาธรรม ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ความเห็นจากการสัมภาษณ์ที่แตกต่างกัน โดยบางท่านอาจจะเน้นไปที่นักเรียน และบางท่านเน้นไปที่ครูผู้สอน แต่หลักๆ คือ ผู้บริหารและครูต้องมีจุดหมายไปในทิศทางเดียวกัน เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการซึ่ง ผู้บริหารและครูควรจัดอบรมอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแต่ละรายวิชา การวัดและประเมินผลทางการเรียนควรอบรม อาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักขรรวาวาธรรม ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่สำคัญน่าสนใจควรแก่นการนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ อภิปรายผลสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักขรรวาวาธรรม ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักขรรวาวาธรรม ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายด้านแล้วทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน น้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตร ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสรชัย ชยธมโม (นิลเจียรนัย) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในการดำเนินงาน การบริหารงานวิชาการดำเนินการเรียนการสอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอไทรโยค จังหวัด กาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน^๑

^๑พระสรชัย ชยธมโม (นิลเจียรนัย), “การบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

๑. ด้านหลักสูตร

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักขรรวาวาธรรม ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ เข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการจัดการงานหลักสูตรตามหลักขรรวาวาธรรม คือ การให้ การเสียสละน้อยที่สุด คือบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการคัดเลือกครูเข้ามาสอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปัญญา ภูักคิ** ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต ๖ ผลวิจัย พบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขต ๖ ด้านการบริหารหลักสูตรมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง^๒

๒. ด้านการเรียนการสอน

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักขรรวาวาธรรม ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารจัดครูสอนให้ตรงตามสาขาวิชาที่ถนัดและมีความรู้ทำอย่างจริงจัง รองลงมา คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนการสอนทุกคน น้อยที่สุด คือผู้บริหารและครูมีส่วนในการผลิตสื่อการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระวัชรินทร์ ชินวโร (ยิ้มย่อง)** ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ทั้ง ๕ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียน การสอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการเรียนรู้ และด้านการวัดผล และประเมินผล ด้านการนิเทศ และด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด^๓

๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักขรรวาวาธรรม ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อ

^๒ปัญญา ภูักคิ,อ้างแล้ว

^๓พระวัชรินทร์ ชินวโร (ยิ้มย่อง), “บริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ดูจากรายชื่อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเรียนตรงตามสายที่ขาดแคลนแล้วมาพัฒนาการสอนและเสียสละเพื่อส่วนรวม รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ครูประจำชั้น ครูประจำวิชามีส่วนร่วมในการเลือกหรือพิจารณาจัดหาสื่อการเรียนการสอนตามความต้องการ น้อยที่สุด คือผู้บริหารมีการส่งเสริมและติดตามผลการใช้สื่อในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ให้ความสำคัญเป็นธรรมแก่ทุกคน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล สิทธิหล่อ ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่าด้านสื่อการเรียนละนวัตกรรมโรงเรียนดำเนินการน้อย ได้แก่ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย^๔

๔. ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักจรรยาบรรณ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายชื่อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารพร้อมให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดกิจกรรมเสริมในการเรียนการสอนสอดคล้องกับการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาการเรียนรู้ รองลงมา คือผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเสริมในการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับรายวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมด้วยความมีเมตตาและความจริงใจ น้อยที่สุด คือผู้บริหารมีการแสวงหาความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ ตั้งใจทำงานด้วยความอดทน วิริยะพากเพียร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษร ทิธา ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสร้างแป้นดอนนาแพง ” ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา พระพุทธศาสนาในแต่ละระดับได้กำหนดหลักสูตรรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน โดยเป็นไป ตามมาตรฐานการเรียนรู้และสาระสำคัญในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน รวมทั้งการบูรณาการทางด้าน ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ไว้ในวิชาพระพุทธศาสนาและวิชาอื่นๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน โรงเรียนจึงจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาและการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักไตรสิกขาโดยบูรณาการ เชื่อมโยงกับศาสตร์ต่างๆหลากหลาย เน้นการปฏิบัติ พัฒนาค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน สาระสำคัญในการเรียนรู้มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญามากขึ้น ให้รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เป็นการศึกษาหลักพุทธธรรมโดยบูรณาการความรู้เข้ากับกลุ่มสาระอื่นๆด้วยการ ปลุกฝังให้มีจิตสำนึกว่า ศาสนาเป็นเรื่องของการพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม ทำตัวเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและ ชุมชน ได้เป็นอย่างดี ชุมชนมีสายสัมพันธ์ที่ดี และโรงเรียนได้จัดให้มีห้องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อส่งเสริมผลักดัน หรือขับเคลื่อนระบบการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์

^๔มงคล สิทธิหล่อ, " การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย", วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕), หน้า ๑

ของการศึกษา และเป็นการศึกษาที่ยั่งยืน ช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มี คุณภาพตามเจตนารมณ์ ของของหลักสูตรตลอดจนนำคุณธรรมจริยธรรมไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ผลการวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองโรงเรียนบ้านสร้างแป้นดอนนาแพงมี การจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตลอดจนกำหนดเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ในแต่ละ หน่วยการเรียนรู้และนำหน้าให้การให้คะแนนอย่างชัดเจน รวมทั้งการบูรณาการทางด้าน ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมไว้ในทุกวิชาอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ดังนั้นโรงเรียนจึงสามารถจัดการเรียน การสอนที่มีเนื้อหา และการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักไตรสิกขาโดยบูรณาการกับศาสตร์ต่างๆ จากการ จัด การศึกษาที่ผ่านมามีการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาในทางที่ดีขึ้นจากการ สัมภาษณ์ ผู้บริหารครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนพบว่า ผลที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนพบว่านักเรียนมีความ ขยันหมั่นเพียรใฝ่เรียนรู้สามารถ การพึ่งตนเองตรงต่อเวลามีความรับผิดชอบรู้จักประหยัดอดออม ซื่อสัตย์สุจริตมีวินัย ประพฤติปฏิบัติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและ ครอบครัวดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มี เหตุผล รอบคอบ ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน มี ความพยายาม อดทนในการทำงานเพื่อให้สำเร็จตาม เป้าหมายภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทยและมีความกตัญญูกตเวที เห็น คุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมนักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทนมีสมาธิเคารพรักษา ศาสน์ กษัตริย์การรู้จักให้อภัยรู้จักแบ่งปันความรู้ ความ ดีความชอบและเสียสละเพื่อส่วนร่วมได้เป็น อย่างดี^๕

๕. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก เมื่อดูจากรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มากที่สุด คือผู้บริหารมีวิธีแก้ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดผล หลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดในโรงเรียน รองลงมา คือผู้บริหารได้กำหนดปฏิทินการวัดผล และประเมินผลการเรียนของนักเรียนไว้อย่างชัดเจนในแต่ละภาคเรียนของทุกปีการศึกษา มีความเป็น กลางเสมอ น้อยที่สุด คือ ครูมีวิธีการวัดผลและประเมินผลอย่างหลากหลายวิธีที่เหมาะสม และมีความซื่อตรง ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูนิวาสิตพินิจปิยวณฺโณ ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของ ครูพระสอนศีลธรรมที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน: ศึกษากรณีครูพระสอนศีลธรรมใน โรงเรียน จังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อ

^๕เกษร ทิธา, “ศึกษาการจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาตามหลักไตรสิกขาเพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านสร้างแป้นดอนนาแพง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

การจัดการเรียนการสอนทั้ง ๗ ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านจัดการเรียนการสอน ด้านจัดการสื่อ ทางการเรียนการสอน ด้านจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตระหนักถึงความคิดเห็น ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยทุกฝ่ายต่างและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ที่ได้รับมอบหมาย ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. ในสถานศึกษา ควรทำการศึกษา และวิจัย ถึงระบบการจัดการเรียนการสอน ภายใน และภายนอก ว่ามีความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นเช่นไร และควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาไปใน ด้านใด

๓. สถานศึกษาต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงานวิชาการที่ต้องการเห็นผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และเติบโตเป็นคนดีของสังคม

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด อื่น ๆ

๒. ควรศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด อื่น ๆ